

Din jurnalul unui telefob

Se confirmă încă o dată imensa importanță pe care o are televiziunea în viața societății contemporane, importanță ce degurge atât din marea capacitate difuzivă a televiziunii, cât și din puterea ei de a influența conștiința socială, politică și culturală a maselor.

La întâlnirea cu oamenii de artă și cultură, care a avut loc la 10 februarie, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut cunoscută hotărîrea Comitetului Executiv al partidului de a se crea un Consiliu Național al radioteleviziunii române, „organism larg reprezentativ, cu caracter obștesc – din care să facă parte conducerile unor organizații economice centrale, ale unor ministere, ale organizațiilor de masă și obștești, ale uniunilor de creație, oamenii de artă și cultură și alți reprezentanți ai opiniei publice, care să asigure orientarea generală a muncii și chiar a programelor radioteleviziunii. Aceasta va ajuta conducerea curentă a instituției, întregul colectiv să răspundă mai bine cerințelor actuale ale societății noastre“.

Iată, aşadar, că instituția radioteleviziunii este considerată, pe bună dreptate, o instituție de interes național, a cărei existență și dezvoltare implică o răspundere majoră, problemele ei fiind înseși problemele societății noastre contemporane. Aceste formidabile sisteme de comunicare, reprezentate de radio și televiziune, contribuie din ce în ce mai mult la procesul prin care societatea ia cunoștință de sine, se autodefinește și se auto-determină. Se arată, deci, pe deplin întemeiat principiul democratic, larg deliberativ, pe care se bazează noua formulă de conducere și îndrumare a radioteleviziunii, principiu ce exprimă, în ultimă instanță, creșterea rolului social-educativ al acestor mijloace moderne de comunicare individ-societate. Saltul pe care, în numai cîțiva ani, l-a făcut televiziunea – de la revelația tehnică-stiințifică strictă, la funcția de formare și perfecționare multilaterală a conștiinței – este spectaculos și impresionant, dar și educător de mari obligații. Acestor obligații, de loc simple și usoare, va trebui să le facă față Consiliul național al radioteleviziunii, organism care ne va reprezenta pe noi toți, așa numiții telespectatori. Se amplifică și se înnobilează, prin urmare, noțiunea de telespectator. Mai mult, a fi telespectator devine o *funcție*.

Duminică 10 ianuarie. Să-mi reiau, deci, însemnările de jurnal. Timișoara a împlinit o sută de ani de teatru românesc, iar teatrul din Timișoara – acum Teatru Național – douăzeci și cinci de ani de existență. Cu acest prilej, reporterul Aristide Buhoiu are buna inspirație de a întreba pe cîțiva copii : ce este teatrul ? Răspunsurile – nu le reproduc, fiindcă le-as rápi farmecul – dovedesc în primul rînd faptul că, încă la o vîrstă crudă, teatrul e și văzut ca o magie poetică, un reflex metaforic, sublimat, al realului. (Scot din cauză răspunsurile mai naivale unor încîntători preșcolari, conform căror teatrul ar fi „o casă“. Dar și aici se poate distinge, din tonul răspunsului sau din privirile irezistibile ale micuților intervievați, că teatrul nu e o casă oarecare, ci una deosebită... E ceva, totuși...) Ce privilegiu enorm pentru teatru de a fi intrat în conștiința omenirii, de la vîrsta infantilă încă, sub adevărată sa identitate ! Numai adversarii teatrului mai pot afirma că teatrul e viață și nu esență vieții...

Luni 11 ianuarie. MADAME BOVARY, în versiune scoțiană și în serial ! Să vedem cît de autentic va fi „bovarismul“ lui Flaubert în viziunea B.B.C.-ului din Glasgow...

Joi 14 ianuarie. Dacă D. I. Suchianu nu ar fi existat, televiziunea ar fi trebuit să-l inventeze. Colocviile sale pe marginea istoriei filmului sunt nemaipomenit de proaspete, de spirituale, de inteligente, exact așa cum trebuie să arate dizertațiile de la televiziune, și nu didactice-plasticioase, neafinate, lălii cum sunt altele. Cu Suchianu, lumea cinematografului

Irina Petrescu și Virgil Ogășanu în „Febre“ de Horia Lovinescu. Regia : Letiția Popa

iși pierde acea mască de nepătruns pe care și-a compus-o de-a lungul timpului, devine familiară și accesibilă, prezentă, vie, articulată și atrăgătoare ca însuși prezentatorul ei. Acest neîntrecut cozeur ne oferă încă o dată cinematograful, altfel decit mulți îl știam, și nu m-ar mira ca puterea lui de seducție să elimine pur și simplu alte interpretări ale filmului din conștiința telespectatorului. Orientum, dacă demnitizarea e un fapt critic al omului modern, D. I. Suchianu îl justifică și îl exprimă cu o indisutabilă putere de convingere.

Simbătă 16 ianuarie. Un grup de excelenți actori de comedie (printre care Radu Beligan, Marcel Anghelescu, Toma Caragiu, Costache Antoniu, Mihai Fotino, Marin Moraru, Stela Popescu, Coca Andronescu) sub bagheta neîstovită și sigură a lui Sică Alexandrescu, cel mai consecvent și mai fanatic interpret al lui Caragiale, au jucat cîteva din schițele marelui scriitor: *Five o'clock*, *Lanțul slăbițiunilor*, *Amici*, *C. F. R.*, *Proces-verbal*, verificate în interpretarea unor buni actori — în mare majoritate aceiași din seara asta. Cred că ar fi interesant să se încearcă dramatizarea, fie și numai pentru televiziune, a unor alte schițe caragiene, inedite din acest punct

de vedere, deoarece nu cunosc autor mai telegenic decât Caragiale.

Duminică 17 ianuarie. La studioul N, crișul Ov. S. Crohmălniceanu vorbește despre teatru. Deobicei, critica literară nu acordă nici un fel de atenție teatrului, deși apariția cîtorva volume de literatură dramatică a scos în ultimul timp critica din starea de indiferență. Este îmbucurător faptul că unul dintre cei mai importanți critici literari se pronunță, la o foarte populară emisiune de televiziune, asupra teatrului românesc contemporan, vorbind despre cele mai actuale probleme ale dramaturgiei. Sînt semne, deci, că teatrul începe să fie tolerat în cetatea literaturii...

Martî 19 ianuarie. Remarcabilul spectacol al Teatrului Mic, în regia regretatului Crin Teodorescu, *Prețul* de Arthur Miller — transmis ireproșabil pe micul ecran. Și totuși spectacolul continuă să se joace pe scena teatrului. Vasăziecă transmiterea la televiziune a unui spectacol de teatru nu e o... înmormîntare a spectacolului, cum cred unii... Poate că e chiar un stimulent pentru spectatori de a-l vedea pe scenă... Așadar, nu era obligatoriu ca televiziunea să prezinte, anii la rînd, numai spectacole „sleite“ pe scenă.

Duminică 24 ianuarie. Citesc în Program despre filmul *O femeie distinsă*: „Rosalind Russel și Ray Milland, într-o comedie care a stîrnit hohotele de ris a milioane de spectatori”. La ce bun astfel de prezentări-reclamă, care nu angajează cu nimic, în schimb, de multe ori, chiar în cazul de față, exagerăază îngrozitor?! Filmul care a stîrnit „hohotele de ris a milioane de spectatori” este o comedie modestă, de serie, cum se fac 20 pe an în America.

Luni 25 ianuarie. O nouă emisiune: „Rămineji pe recepție”. Televiziunea încearcă să ajute — ca și în alte țări — autoritățile, pentru prinderea unor infractori. Debutul acestei acțiuni sociale bune nu a fost însă prea grozav. Un infractor care face spargeri la grădinițe de copii și școli și se alimentează cu dulceață din borcanul directoarei... Miza devine, fatalmente, minoră, prin vîrstă minoră (mai mult ca sigur) a spărgătorului... Să sperăm că emisiunea va fi de folos miliției, dar să sperăm că televiziunii își vor încreștină și cazuri mai serioase. Altăminteri vor rămîne din ce în ce mai puțini telespectatori „pe recepție”...

Vineri 29 ianuarie. Emisiunea „Căminul” își face datoria conștiințios, cu sfaturi gospodărești și de modă, dar se ocupă și de problemele de educație. De aceea trebuie văzută nu numai de cei care vor să-și mobileze apartamentul sau să-și pregătească toaleta de primăvară...

Luni 1 februarie. S-a încheiat serialul *Madame Bovary*. Temereea legată de autenticitatea „bovarismului” s-a confirmat. Serialul nu are nici o legătură cu atmosfera lui Flaubert, cu cea primă mare dramă a

necomunicării, a alienării... Eroina serialului este o măruntă și banală femeie de provincie, puțin erotomană, puțin megalomană, incapabilă să-și trăiască drama insigurării, din prietena obsesiilor carnale. Nici urmă de Madame Bovary...

Martî 2 februarie. MINUNATA PANTOFAREASĂ, acest sublim-naiv poem al dragoștei conjugale, ocupă un loc aparte în teatrul lui García Lorca. Este zona seninătății poetice a neliniștitului Lorca. Este întoarcerea la sublimul omeneș, fuga de deznaidejde și urât. Spectacolul televizionii, cu actori foarte buni, a fost mai mult o interpretare comic-liric-burlescă a poemului dramatic. Un divertisment, bine jucat, și atât.

Martî 9 februarie. Memorabilă seară de teatru. Pe un text nu cine știe ce profund, dar perfect luerat, cu o mină de meșter al teatrului de televiziune (Alun Owen), au evoluat cîțiva dintre marii actori englezi: Paul Scofield, Sean Connery, Anna Calder-Marshall, în prezentarea lui Laurence Olivier. Prim-planurile lui Scofield — de neuitat.

Vineri 12 februarie. O discuție despre sistemul nervos și limitele suprasolicitării — ratată. S-a uzat de termeni, de semantica medico-sociologică, să ocolit pe cătăra putut tema emisiunii (nici întrebările n-au strălucit prin inteligență!), și nu s-a spus nimic esențial într-o problemă, se pare, esențială a civilizației moderne. Poate că și va da prin cap cuiva să reia tema cu mai multă seriozitate...

Cel mai interesant moment al teleperioadei : episodul Apollo 14.

Dumitru Solomon

